

این درمانگاه سند بزنیم تا مشکلی در آینده ایجاد نشود.». وی همچنین پیشنهاد داد: «اگر این درمانگاه با قید کاربری درمانی به شهرداری واگذار شود، راه اندازی آن بسیار ساده تر خواهد بود.». وی افزود: «در این صورت شهرداری موظف خواهد بود بودجه‌ای برای راه اندازی درمانگاه پیش بینی کند. همچنین با قراردادادن قید کاربری درمانی این ساختمان مادام العمر به صورت درمانگاه به کار خود ادامه خواهد داد و هیچ کس نمی تواند مانع آن شود.»

تاریخچه درمانگاه محله فردوسی

سال ۱۳۶۲ «مرتضی یگانه»، ارباب روستای طوس علیا، پس از پیگیری های مردم، قطعه زمینی هزارمتری را برای ساخت درمانگاه، پاسگاه و پایگاه بسیج وقف کرد. پس از آن مردم طوس دست به کار شدند و برخی، پول و برخی دیگر، توان بازوی خود را خرج کردند و در مدتی کوتاه درمانگاه را ساختند. در آن هنگام، بزرگان روستا عنان کار را به دست گرفته بودند و با تجربه و درایت خود کار ساخت و اداره درمانگاه را پیش می بردند. آنان فردی به نام «محمد علی گلایی» را به مدیریت درمانگاه برگزیدند و خود نیز نظارت بر کار وی را به عهده گرفتند. گلایی برای تجهیز درمانگاه از مردم و خیران کمک گرفت و پس از تجهیز درمانگاه، پزشکانی را برای همکاری دعوت کرد. درمانگاه به همین شیوه از سال ۱۳۶۶ آغاز به کار کرد و حدود ۱۰ سالی دایر بود تا اینکه اختلاف هایی به وجود آمد و ادامه همکاری را دچار مشکل کرد. پس از این ماجرا، چند سالی درمانگاه و کار درمان مردم تعطیل بود تا اینکه با افزایش مشکلات درمانی مردم موجب شد بزرگان دوباره به شور بنشینند و فرد دیگری را مأمور پیگیری امور درمانگاه کنند. این بار «هادی شریف» فردی بود که به نمایندگی از طرف شورای روستا کارش را آغاز کرد و توانست سند و کلید درمانگاه را پس بگیرد و برای فعالیت مجدد آن تلاش کند. در نتیجه تلاش های وی، درمانگاه حدود شش ماهی دایر بود اما دوباره دچار مشکلاتی شد که به تعطیلی اش انجامید. از آن زمان تا سال ۹۴، درمانگاه طوس بدون استفاده مانده و تبدیل به مخروبه ای شده بود که فقط در گوشه ای از آن، مأموران پایگاه اورژانس اقامت داشتند اما سال گذشته اهالی طوس توانستند توجه «حسین ثابت» را به مشکلات بهداشتی و نیازشان به درمانگاه جلب کنند. وی نیز قبول کرد که به عنوان یکی از اولین گام ها در راه احیای طوس، سلامت مردم را احیا و درمانگاه را تعمیر و تجهیز کند. بنیاد ثابت به قول خود عمل کرد و ظرف دو ماه، درمانگاه را با کمک هزینه ای نزدیک به ۲۰۰ میلیون تومان تعمیر کرد اما شرط وی برای تجهیز درمانگاه، معرفی هیئت امنایک متولی کارآمد به بنیاد ثابت بود: «اتفاقی که با وجود گذشت دو سال هنوز به نتیجه مطلوبی نرسیده است.

وارد حوزه شهر شده، برای راه اندازی مجدد نیاز به مجوز دانشگاه علوم پزشکی دارد. اما مهم تر از مجوز، تعیین تکلیف وضعیت مالکیت درمانگاه است. با توجه به اینکه ملک درمانگاه اهدایی است و صاحبی ندارد ممکن است بعد از راه اندازی درمانگاه و صرف هزینه های هنگفت فردی ادعای مالکیت کند، به همین خاطر باید پیش از آغاز هرکاری وضعیت مالکیت با واگذاری درمانگاه به شهرداری با قید کاربری درمانگاه یا تنظیم تفاهم نامه چند ساله مشخص شود.». وی سپس با اشاره به مصوبه شورای شهر مبنی بر راه اندازی هشت درمانگاه در سطح شهر مشهد گفت: «خوشبختانه با توجه به این مصوبه، امید برای قرار گرفتن محله فردوسی در فهرست این هشت درمانگاه وجود دارد؛ چراکه در حال حاضر از این هشت درمانگاه، تنها دو درمانگاه پاستور و شهید کامیاب به طور کامل فعال است، یک درمانگاه ساختمان آن تکمیل شده و در مرحله تجهیز است و یک درمانگاه دیگر در قاسم آباد نیز در مراحل اولیه ساخت است. بنابراین هنوز چهار جای خالی داریم اما پیش از هر قولی باید این موضوع در جلسه هیئت مدیره مطرح و بررسی شود.»

تجهیز به شرط معرفی متولی

حرف بنیاد ثابت از سال گذشته تا کنون تغییری نکرده است. شرکا، نماینده این بنیاد در گفتگو با شهرازامحله گفت: «ما آماده ایم در صورت اعلام آمادگی متولی توانمند، درمانگاه محله فردوسی را در حد معقول تجهیز کنیم.». وی سپس با اشاره به فعالیت های این بنیاد در زمینه درمانگاه تا کنون گفت: «بلافاصله بعد از اعلام نیاز مردم طوس به درمانگاه، بنیاد ثابت با صرف هزینه ای نزدیک به ۲۰۰ میلیون تومان، ساختمان قدیمی درمانگاه را ظرف دو ماه بازسازی کرد و چند بخش جدید چون داروخانه، پایگاه اورژانس و... نیز به آن افزود. هدف بنیاد ثابت از این اقدام، تسکین دردهای درمانی مردم فهم طوس بود. ما ملطعمیم که مردم طوس، سال هاست با مشکلات درمانی مواجهند و برای کوچک ترین بیماری باید تا شهر بروند و این شاید برای همه مردم میسر نباشد؛ به همین دلیل به سرعت کار ساخت درمانگاه را در دستور کار قرار دادیم و ظرف دو ماه با همراهی خود مردم آن را بازسازی کردیم. همچنین آماده تجهیز آن نیز هستیم اما شرطمان برای تجهیز اعلام آمادگی یک متولی توانمند است.». وی افزود: «کار بنیاد ثابت اداره درمانگاه نیست و توانایی این کار را هم ندارد. به همین خاطر تنها در صورتی درمانگاه را تجهیز خواهیم کرد که متولی قدرتمندی اعلام آمادگی کند. تأکیدمان هم این است که گروهی بر سر کار بیایند که نگاه کاسب کارانه نداشته و دلسوز مردم باشند. پزشکانی را به خدمت بگیرند که با وجود دوری مسیر، حاضر باشند با درآمد کمتر به مردم خدمت رسانی کنند؛ چرا که مردم اینجا از لحاظ اقتصادی و وضعیت خوبی ندارند و باید هزینه ویزیت ها کمتر از سایر نقاط شهر باشد. زمین، ساختمان و تجهیزات این درمانگاه به صورت خیریه ای فراهم شده است و باید خدمت رسانی مطلوبی به مردم بشود.»

مردم درخواست دهند، سند بزنیم

عزت طلب، رئیس ناحیه ۳ شهرداری منطقه ۱۲ نیز برای رفع مشکل مالکیت درمانگاه در آینده پیشنهاد داد: «بر اساس ماده ۱۴۷ چنانچه مردم درخواست دهند، می توانیم برای زمین

تاکنون هیچ اقدامی برای راه اندازی درمانگاه محله فردوسی توسط این سازمان به انجام نرسیده است. ادعای ثبت قرارداد مابین بنیاد ثابت و آموزش و پرورش اولین بار از سوی شرکا، نماینده بنیاد ثابت مطرح شد، وی گفت: «آموزش و پرورش طی این قرارداد متعهد شده درمانگاه را به نحو مطلوب و با هزینه های درمانی کم هم برای مردم بومی و گردشگر و هم با ارائه تسهیلاتی برای فرهنگیان راه اندازی کند. در مقابل بنیاد ثابت نیز نسبت به تجهیز درمانگاه متعهد شده است.». البته در پیگیری های شهرازامحله، مشخص شد مدیران این ارگان نه تنها از ماهیت چنین قراردادی اظهار بی اطلاعی می کنند که با توجه به وضعیت مالی نامناسب آموزش و پرورش امید چندانی هم به انجام این کار ندارند. رهنما، مدیر روابط عمومی اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی پس از سه روز تحقیق درباره وجود چنین تفاهم نامه ای گفت: «هیچ یک از مسئولان آموزش و پرورش استان خراسان رضوی از وجود چنین قراردادی اطلاع ندارند.»

محله فردوسی می تواند یکی از گزینه های ۸ گانه شهرداری باشد؟

با توجه به رد دو گزینه فوق شاید شهرداری در حال حاضر تنها گزینه مناسب باشد. مصوبه شورای شهر مبنی بر ایجاد هشت درمانگاه توسط شهرداری در سطح مشهد و خالی بودن فعلی جای چهار درمانگاه در فهرست، این احتمال را قوت می بخشد که شاید محله فردوسی با توجه به قشر ضعیف و کم بر خوردارش بتواند یکی از گزینه های این درمانگاه ها باشد. در همین راستا دکتر جعفری، رئیس مرکز پزشکی و ریش سفید مدیر درمانگاه های شهرداری، روز یکشنبه از درمانگاه فردوسی بازدید و با مردم محله به گفتگو پرداختند. دکتر جعفری ضمن مثبت ارزیابی کردن اولیه محیط درمانگاه، دریافت مجوز کاربری درمانگاه، تضمین اهالی برای به وجود نیامدن مشکل مالکیتی بعد از آغاز به کار درمانگاه را از جمله پیش شرط های اولیه دانست و گفت: «اولین قدم دریافت مجوز درمانی است. با توجه به اینکه این محله به تازگی

درمانگاه آورده شده: «متقاضیان تأسیس درمانگاه باید دست کم پنج نفر باشند. از این تعداد، باید دست کم، سه نفر و در مواقعی که تعداد متقاضیان بیشتر از پنج نفر باشند، نصف به علاوه یک نفر از تأسیس کنندگان، از فارغ التحصیلان جوانی کار گروه پزشکی و پیراپزشکی، با مدرک کاردانی به بالا باشند.». توجه به همین یک تبصره کافی است تا نتیجه بگیریم که اداره یک درمانگاه، امری کاملاً تخصصی است که از عهده هرکسی بر نمی آید و چه بسا انتخاب هیئت مدیره ناکارآمد و در نتیجه کادر درمانی نامناسب، در آینده ای نه چندان دور مشکلات بیشتری را برای اهالی به وجود آورد. از همین رو اهالی محله فردوسی نیز برای راه اندازی درمانگاه محله شان دست به دامن بخش خصوصی، خیرین و نهادهای دولتی شده اند. اما بخش خصوصی به دلیل دوری راه و احتمالاً درآمد زنبودن این درمانگاه تمایلی به سرمایه گذاری در این بخش ندارد. خیرین نیز بیشتر در زمینه اهدای زمین و ساختمان درمانگاه پیش قدم می شوند نه اداره آن، بنابراین راه افتتاح این درمانگاه تنها به ادارات دولتی می رسد. دانشگاه علوم پزشکی، بسیج، آموزش و پرورش، آستان قدس رضوی و شهرداری از جمله ارگان های هستند که شاید واگذاری اداره درمانگاه به آن ها راهگشا باشد.»

دلایلی برای رد گزینه های آموزش و پرورش و دانشگاه علوم پزشکی

از میان ارگان های نام برده، دانشگاه علوم پزشکی تمایلی به اداره این درمانگاه ندارد. چنانکه اخباری مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی در پاسخ به این درخواست به خبرنگار ما گفت: «تأسیس درمانگاه امری انتفاعی است که در برابر ارائه خدمات، وجوهی دریافت می شود و بانیان از آن سود می برند؛ به همین دلیل دانشگاه علوم پزشکی نمی تواند در راه اندازی درمانگاه ها نقشی داشته باشد و فقط در زمینه صدور مجوز و نظارت بر رعایت استاندارد دخالت می کند.». آموزش و پرورش هم ارگان دیگری است که حتی حدود سه ماه پیش بنیاد ثابت با آن وارد شور شده و قراردادی را هم به امضا رسانیده اما از آن زمان

مصوبه شورای شهر مبنی بر ایجاد هشت درمانگاه توسط شهرداری در سطح مشهد و خالی بودن فعلی جای چهار درمانگاه در فهرست این احتمال را قوت می بخشد که شاید محله فردوسی با توجه به قشر ضعیف و کم بر خوردارش بتواند یکی از گزینه های این درمانگاه ها باشد